**BIRŠTONO VAIKŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „VYTURĖLIS“**
**DIREKTORIUS**

# ĮSAKYMAS
# DĖL 15 DIENŲ VALGIARAŠČIO IR MAITINIMO TVARKOS APRAŠO DALINIO PAKEITIMO TVIRTINIMO

2026 m. rugpjūčio 31 d. Nr. (1.3)-V1-24

Birštonas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu“ pakeitimo 2022 m. rugsėjo 8 d. Nr.V-1429 redakcija,

1.1. T v i r t i n u Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ 15 dienų valgiaraščius.

1.2. N u s t a t a u kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2026 m. rugsėjo 1 d.

1.3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis direktoriaus 2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymą Nr. (1.3)-V1-29 „ Dėl 15 dienų valgiaraščio tvirtinimo“.

2. T v i r t i n u Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo“ 33 punkto pakeitimą. Pridedama Maitinimo tvarkos aprašas.

3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ direktoriaus 2025 m. rugsėjo 3 d. d. įsakymo Nr. (3.1)-V1-32 „Dėl Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ 33 punktą.

Direktorius Almantas Jakimavičius

# BIRŠTONO VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „VYTURĖLIS“ VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

## I. SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

Birštono vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ (toliau – Lopšelis-darželis) vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimą Birštono vaikų lopšelyje-darželyje „Vyturėlis“.

1. Šio Tvarkos aprašo tikslas – sudaryti sąlygas sveikatai palankiai vaikų mitybai, užtikrinti maisto saugą ir kokybę, patenkinti vaikų maisto fiziologinius poreikius, ugdyti sveikos mitybos įgūdžius.

2. Šis Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis LR Maisto įstatymu, patvirtintu 2000 m. balandžio mėn. 4 d. Nr.VIII-1608 ir jo pakeitimais, Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 mėn. d. įsakymu Nr. V-964 ir šio aprašo pakeitimais, Lietuvos higienos norma HN : 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos apsaugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio mėn. 26 d. įsakymu Nr. V-93 ir jos pakeitimais, Geros higienos praktikos taisyklėmis viešojo maitinimo įmonėms (2025 m.), Atliekų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis 1999m. liepos mėn. 14 d. Nr.217 ir jų pakeitimais, Birštono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. TS-199 „Dėl mokesčio lengvatų už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Birštono savivaldybės ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose tvarkos aprašas” ir jo pakeitimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

3. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

4. Maisto produktų inventorizacija įstaigoje atliekama pagal inventorizacijos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

5. Įstaigos gaunamos tėvų (globėjų) įmokos už maitinimo paslaugą apskaitomos kaip įstaigos gaunamos pajamos iš įmokų teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Šio aprašo reikalavimai privalomi visiems įstaigoje dirbantiems ir maitinimo procese dalyvaujantiems asmenims.

7. Įstaigoje neatliekama patiekalų išdalinimo veikla (transportavimas).

8. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

8.1. **Tausojantis patiekalas** – maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos

būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekcijos režimu, keptas įvyniojus popieriuje arba folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai;

8.2. **Mechaniškai atskirta mėsa** – produktas, gautas mechaninėmis priemonėmis nuėmus mėsą nuo kaulų, gautų mėsą iškaulinus, arba nuo paukščių skerdenų, kai raumens skaidulų struktūra suardoma arba pakeičiama;

8.3. **Pritaikytas maitinimas** – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtus, vaiko (asmens) individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

8.4. **Šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68 ° C temperatūroj;.

8.5. **Cukrūs** – monosacharidai ir disacharidai, esantys maisto produkte;

8.6. **Greitai gendantis maisto produktas** – šviežias, atvėsintas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir vežti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus vartoti;

8.7. **Iš dalies hidrinti** (iš dalies sukietinti, iš dalies hidrogenizuoti) **augaliniai riebalai** – skysti augaliniai aliejai, hidrinimo proceso metu paversti pusiau kietai;

8.8. **Valgiaraštis** –numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas;

8.9. **Patiekalas** – paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas;

8.10. **Pridėtiniai cukrūs** – gėrimo ar patiekalo gamybos metu įdėta sacharozė, fruktozė, gliukozė, gliukozės sirupas, fruktozės sirupas, gliukozės-fruktozės sirupas ir kitų formų monosacharidai ir disacharidai, taip pat cukrūs, esantys įdėtame meduje, sirupuose, vaisių sultyse ir vaisių sulčių koncentratuose;

8.11. Kitos sąvokos atitinka kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

## II SKYRIUS
## VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS LOPŠELYJE-DARŽELYJE

9. Lopšelio-darželio direktorius (toliau – Direktorius) bei jo paskirti asmenys atsako už sąlygų sudarymą vaikų maitinimui organizuoti, už vaikų maitinimo organizavimą ir šio Tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

10. Lopšelyje-darželyje organizuojama:

10.1. vaikų maitinimo paslaugos, už kurias Birštono savivaldybės tarybos nustatytą užmokestį moka tėvai(globėjai);

10.2. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas, kuris yra skiriamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo nustatyta tvarka ir finansuojamas iš Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui bei savivaldybės biudžeto.

Nemokamas maitinimas organizuojamas vadovaujantis Birštono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. sausio 4 d. įsakymo Nr. AV-002 „Dėl mokinių nemokamo maitinimo kainų nustatymo“ pakeitimu (2022 m. sausio 20 d. Nr.(6,4E.)-AVE-00007) ;

10.3. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas yra skiriamas nuo sekančios dienos kai gaunamas Birštono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus sprendimas dėl socialinės paramos mokiniui skyrimo;

10.4. pritaikytas maitinimas (jeigu jam pagaminti ugdymo įstaigos virtuvėje yra galimybės) organizuojamas atsižvelgiant į pateiktus tėvų prašymus ir gydytojo pažymas (Forma-Nr. 027-1/a) su nurodymais apie vaikui rekomenduojamus produktus ir gamybos būdą.

11. 1–7 metų amžiaus vaikams maitinimas organizuojamas ne rečiau kaip kas 3,5 valandos. Vaikai valgo pusryčius, pietus ir vakarienę.

12. Maitinimo grafikas sudarytas tokiame laiko intervale:

12.1. pusryčiai – nuo 8.12 val. iki 8.30 val.;

12.2. pietūs – nuo 11.30 val. iki 11.57 val.;

12.3. vakarienė – nuo 15.30 val. iki 15.46 val.

13. 80% vaikams patiekiamų patiekalų turi būti tausojantys patiekalai.

14. Ugdymo įstaiga dalyvauja „Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo ugdymo įstaigose“ programoje. Sutartyje numatyta atsakomybė už šios programos maisto tvarkymą (plovimą, saugojimą, išdalinimą ir pan.). Produktai dalijami neviršijant nustatytų normų.

15. Maisto atsiėmimo grafikai, su kuriais supažindinamos grupių mokytojų padėjėjos ir virtuvės darbuotojai, yra iškabinami virtuvėje ir Lopšelio-darželio grupių stenduose.

16. Vaikų maitinimas organizuojamas lopšelio-darželio grupėse dalinio švediško stalo principu (darželio grupėms), laikantis nustatytų maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti šilto maisto prie stalo.

17. Tėvai (globėjai):

17.1. turi teisę pasirinkti maitinimų skaičių, pateikiant prašymą įstaigos direktoriui;

17.2. apie planuojamus kito mėnesio maitinimų pakeitimus tėvai privalo informuoti iki paskutinės mėnesio darbo dienos;

17.3. jeigu vaikas nevalgo pusryčių ar vakarienės, jį privalo atvesti ar pasiimti iš grupės po/iki vaikų maitinimosi laiko;

18. Papildomas davinys nemokamą maitinimą turintiems teisę gauti vaikams (vienai lankytai dienai) išduodamas kiekvieną dieną. Produktai papildomai įtraukiami į dienos valgiaraštį reikalavimą.

## III. SKYRIUS
## MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMAS, MAISTO TVARKYMAS

19. Maisto produktų tiekimas, maisto tvarkymo vietos įrengimas ir maisto tvarkymas turi atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus.

20. Lopšelio-darželio direktorius ar jo įgaliotas asmuo sudaro sutartį dėl maisto produktų tiekimo ugdymo įstaigai. Maisto produktų tiekimo sutartyje numatoma atsakomybė už maisto produktų, neatitinkančių Tvarkos aprašo reikalavimų, tiekimą. Prieš pasirašant Maisto produktų tiekimo sutartį sudaromas maisto produktų sąrašas su konkrečiais tiekiamų maisto produktų pavadinimais ir jų svorio vienetais, preliminariais pirkimo kiekiais. Sutartys nesudaromos su tiekėjais įtrauktais į Nepatikimų tiekėjų sąrašą.

21. Maisto paruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų amžiaus ypatumus, fiziologinius poreikius ir sveikos mitybos principus ir rekomendacijas.

22. Vaikų maitinimui ugdymo įstaigose draudžiamos naudoti šios maisto produktų grupės: bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai; šokoladas ir šokolado gaminiai; valgomieji ledai; pieno produktai ir konditerijos gaminiai su glajumi, glaistu, šokoladu ar kremu; pieno produktai su alyvpalmių aliejumi; kramtomoji guma; gazuoti gėrimai; energiniai gėrimai; maisto produktai, papildyti B grupės vitaminais; alkoholiniai gėrimai; nealkoholinis alus; gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto; cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai); kisieliai; arbata, kurioje yra pluoštinių kanapių dalių (išskyrus sėklas); sultinių, padažų koncentratai; padažai su spirgučiais; šaltai, karštai, mažai rūkyti mėsos gaminiai ir mėsos gaminiai, kurių gamyboje buvo naudojamos rūkymo kvapiosios medžiagos (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto davinius); rūkyta žuvis; konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto davinius); strimelės, pagautos Baltijos jūroje; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; mechaniškai atskirta mėsa, žuvis ir maisto produktai, į kurių sudėtį įeina mechaniškai atskirta mėsa ar žuvis; subproduktai ir jų gaminiai (išskyrus liežuvius ir kepenis); džiūvėsėliuose volioti ar džiūvėsėliais pabarstyti kepti mėsos, paukštienos ir žuvies gaminiai; maisto papildai; maisto produktai, pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO), arba maisto produktai, į kurių sudėtį įeina GMO; maisto produktai, į kurių sudėtį

įeina iš dalies hidrinti augaliniai riebalai; maisto produktai ir patiekalai, neatitinkantys Tvarkos aprašo 3–5 prieduose nustatytų reikalavimų. Jei gydytojo raštiškuose nurodymuose formoje Nr. E027-1 „Mokinio sveikatos pažymėjimas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl Elektroninės statistinės apskaitos formos Nr. E027-1 „Mokinio sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo (toliau – Forma Nr. E027-1) rekomenduojami vartoti šiame punkte išvardyti maisto produktai, draudimas netaikomas tik vaiko (-ų), kuriam (-iems) pateikti gydytojo raštiški nurodymai (Forma Nr. E027-1), maitinimui.

23. Vaikams maitinti rekomenduojami šie maisto produktai: daržovės, bulvės, vaisiai, uogos ir jų patiekalai, sultys, išskyrus citrusinių vaisių ir vynuogių (pageidautina šviežiai spaustos); grūdiniai (duonos gaminiai, kruopų produktai) ir ankštiniai produktai; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); nemalta liesa mėsa, liesos mėsos produktai (neužšaldyti); žuvis ir jos produktai (neužšaldyti); aliejus (turi būti mažiau vartojama gyvūninės kilmės riebalų: riebi mėsa ir mėsos produktai turi būti keičiami liesa mėsa, paukštiena, žuvimi ar ankštinėmis daržovėmis; gyvūninės kilmės riebalai ir margarinas, kur įmanoma, keičiami aliejais); kiaušiniai; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis bei šaltinio vanduo (negazuoti). Maisto produktus rekomenduojama tiekti iš ekologinės gamybos ūkių ar išskirtinės kokybės produktų gamintojų, paženklintus simboliu “Rakto skylutė“.

24. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:

24.1. patiekiamas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;

24.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas, įvairus ir atitikti saugos reikalavimus;

24.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams, maisto pervirimas, perkepimas, apdeginimas draudžiama;.

24.4. gaminant maistą negali būti naudojami prieskonių mišiniai, kurių sudėtyje yra maisto priedų;

24.5. gaminant maistą turi būti naudojama kuo mažiau druskos ir cukraus (druskos ne daugiau kaip 1 g/100 g, pridėtinio cukraus ne daugiau kaip 5 g/100 g;

24.6. rūkyti mėsos gaminiai ikimokyklinio amžiaus vaikų maitinimui nenaudojami;

24.7. patiekalui gaminti naudojama malta mėsa ar žuvis malama patiekalo gaminimo dieną;

24.8. kiekvieną dieną turi būti patiekta daržovių ir vaisių, rekomenduojama sezoninių, šviežių. Rekomenduojama, kad vaisiai būtų tiekiami atskiro maitinimo metu;

24.9. tas pats patiekalas neturi būti tiekiamas dažniau nei kartą per savaitę, išskyrus gėrimus, garnyrus.

24.10 daržovių (išskyrus bulvių) ar vaisių garnyras turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 patiekalo svorio. Jei vaikai maitinimo metu turi galimybę patys įsidėti maisto - ši nuostata netaikoma;

24.11. karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai, ankštiniai, pienas ir pieno produktai) ir angliavandenių turinčių produktų. Su karštu patiekalu turi būti patiekiamos daržovės ir vaisiai arba jų salotos;

24.12.karštame pietų patiekale iš augalinės kilmės produktų gali būti tik daug baltymų ir angliavandenių turinčių produktų.

24.13. jei tiekiama arbata, turi būti sudaryta galimybė atsigerti geriamojo vandens;

24.14. valgymo metu ant stalų neturi būti padėta druskos, pipirų, garstyčių;

24.14. pienas ir kiti gėrimai vaikams neteikiami šalti, rekomenduojama temperatūra ne žemesnė kaip 15°C;

24.15. atsižvelgiant į sezoniškumą keičiami patiekalai (pvz. raugintų kopūstų sriubą į šviežių kopūstų sriubą, burokėlių sriubą šaltibarščius ir pan.);

24.16. maistas turi būti patiekiamas estetiškai

24.17. patiekalų gamyboje naudojamoje druskoje turi būti 20-40 mg/kg jodo

24.18. lopšelyje-darželyje sudaryta galimybė vaikams atsigerti geriamojo vandens (šalto ir karšto virinto). Vandeniui atsigerti naudojami asmeninio naudojimo arba vienkartiniai stiklinaitės ar puodeliai;

24.19. Jei vaiko atstovai pagal įstatymą įdeda maisto papildomai arba atneša maisto į ugdymo įstaigoje organizuojamas šventes, jis turi atitikti Maitinimo tvarkos aprašo reikalavimus;

24.20. Jei ugdymo įstaigoje maitinami suaugę asmenys, jiems turi būti patiekiami Tvarkos aprašo reikalavimus atitinkantys produktai ir patiekalai.

25. Lopšelyje-darželyje draudžiama naudoti susidėvėjusius, įskilusius, apdaužytais kraštais indus bei aliumininius, plastikinius (ne maistui skirtus) , vienkartinius įrankius ir indus.

26. Lopšelyje-darželyje matomoje vietoje skelbiama:

26.1. einamosios savaitės valgiaraščiai (nurodant tik patiekalus): grupėse tėvų informaciniuose stenduose vaikų priėmimo–nusirengimo patalpoje, virtuvėje ir Lopšelio-darželio stenduose;.

26.2. maisto pasirinkimo piramidės , maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ plakatai ir kita sveiką mitybą skatinanti informacija grupių ir Lopšelio-darželio informaciniuose stenduose;

26.3. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nemokamos telefono linijos numeris (skambinti maisto saugos ir sudėties klausimais), bei Teritorinės visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos telefono numeris (skambinti maitinimo organizavimo ir valgiaraščių klausimais) skelbiama

grupių bei Lopšelio-darželio informaciniuose stenduose. Už šios informacijos skelbimą atsakingas lopšelio-darželio maitinimo organizatorius.

## IV. SKYRIUS
## VAIKŲ MAITINIMO VALGIARAŠČIŲ SUDARYMO REIKALAVIMAI

27. Vaikų nuo 1 iki 7 metų amžiaus maitinimo valgiaraščiai reikalavimai sudaromi pagal Lopšelio-darželio maitinimo organizatoriaus parengtus ir direktoriaus parašu patvirtintus 15 dienų perspektyvinius valgiaraščius reikalavimus, patiekalų receptūrų rinkinius ar jų pateiktų receptūrų kombinacijas. Valgiaraštyje turi būti nurodomi visi patiekiami patiekalai.

28. Sudarant valgiaraščius reikalavimus atsižvelgiama į tai, kad pusryčiams vaikas turi gauti 20-25%, pietums – 35-40%, vakarienei 20-25% rekomenduojamo paros maisto raciono kaloringumo.

29. Vaikų maitinimo valgiaraščiai reikalavimai sudaromi atsižvelgiant į rekomenduojamas paros energijos ir maistinių medžiagų normas vaikams pagal amžių 1-3 m. ir 4-7 m. bei vaikų buvimo trukmę Lopšelyje-darželyje. Valgiaraščių reikalavimų paros energinė ir maistinė vertė gali nukrypti nuo normos iki 10 procentų, o 15 dienų energinės ir maistinės vertės nuokrypio vidurkis – iki penkių procentų.

30. Valgiaraščiuose reikalavimuose prie kiekvieno patiekalo nurodomas jo kiekis (g). Valgiaraščiuose reikalavimuose nurodytų patiekalų receptūros ir gamybos technologiniuose aprašymuose turi būti nurodyti naudojami maisto produktai, jų sudėtis, bruto ir neto kiekiai (g), gamybos būdas (virimas vandenyje ar garuose, kepimas ir pan.).

31. Lopšelio-darželio perspektyviniuose valgiaraščiuose reikalavimuose nurodomi pusryčiams, pietums ir vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (g), maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g)) ir energinė vertė (kcal), taip pat kiekvienos dienos vidutinė maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g) ir energinė vertė (kcal) 1–3, 4–7 metų vaikams.

32. Programų pienas vaikams ir vaisių vartojimo skatinimo maisto produktai į valgiaraštį neįtraukiami.

33. Valgiaraščiai reikalavimai turi atitikti šiame Tvarkos apraše išdėstytus valgiaraščių reikalavimų sudarymo reikalavimus. Visi valgiaraščio lapai turi būti sunumeruoti (išskyrus titulinį), patvirtinti vadovo parašu ir įstaigos spaudu bei valgiaraštį sudariusio asmens parašu. Elektroniniai valgiaraščiai turi būti patvirtinti vadovo ir valgiaraštį sudariusio asmens kvalifikuotais elektroniniais parašais. Valgiaraštis turi būti aiškus (nurodyta tiksli patiekalų ar maisto produktų išeiga, pateikta visa reikalinga informacija be braukymų ar taisymų). Valgiaraščius sudarantis asmuo turi turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus mitybos studijų krypties arba maisto technologijų studijų krypties studijas arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat valgiaraščius gali

sudaryti asmenys, atitinkantys Lietuvos medicinos normos MN 32:2021 „Dietistas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-825 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 32:2021 „Dietistas“ patvirtinimo“, (toliau – MN 32:2021 „Dietistas“) 5 punkte nurodytas sąlygas ar turintys ne trumpesnę kaip 5 metų vaikų maitinimo valgiaraščių sudarymo patirtį, kurios metu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos patikrinimų protokoluose nebuvo fiksuoti jų sudarytų valgiaraščių sudarymo pažeidimai. Pritaikyto maitinimo valgiaraščius sudarantis asmuo turi turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus mitybos studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat valgiaraščius gali sudaryti asmenys, atitinkantys MN 32:2021 „Dietistas“ 5 punkte nurodytas sąlygas.

34. Valgiaraščių reikalavimų tituliniame lape turi būti nurodytas Lopšelio-darželio pavadinimas, data ir jis turi būti patvirtintas Direktoriaus ar jo įgalioto asmens parašu.

## V. SKYRIUS
## MOKESTIS UŽ MAITINIMO PASLAUGAS

35. Išlaidos vaikų mitybai padengti yra apskaičiuojamos vadovaujantis Birštono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. TS-199 „Dėl mokesčio lengvatų už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Birštono savivaldybės ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir jo pakeitimais.

36. Išlaidas už vaikų maitinimą (išlaidos maisto produktams, įskaitant pridėtinės vertės mokestį) Lopšelyje-darželyje apmoka tėvai (globėjai). Atlyginimas už vaikų maitinimą skaičiuojamas už lankytas ir nepateisintas nelankytas dienas. Tėvai privalo įspėti grupės auklėtoją dėl vaiko neatvykimo į lopšelį-darželį.

37. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklines ir (ar) priešmokyklines programas, tėvai (globėjai) moka 100 procentų Birštono savivaldybės tarybos nustatytos vaikų dienos maitinimo normos dydžio atlyginimą už maitinimą už kiekvieną vaiko lankytą ir nelankytą nepateisintą dieną.

38. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklines ir (ar) priešmokyklines programas, tėvai (globėjai) turi teisę pasirinkti maitinimų skaičių. Jei vaikas lanko lopšelį-darželį ir nevalgo pusryčių ar vakarienės, atlyginimas už pusryčius ar vakarienę neskaičiuojamas.

39. Nuo mokesčio už vaikų maitinimą Lopšelyje- darželyje (vaikų nelankymo atveju) atleidžiami tėvai(globėjai) šiais atvejais:

39.1. jeigu vaikas nelanko lopšelio-darželio dėl ligos ir savaitę po jos;

39.2. jeigu vienas iš tėvų(globėjų) turi nedarbingumo pažymą;

39.3. vasaros mėnesiais pateikus tėvų(globėjų) prašymus;

39.4. jeigu vienas iš tėvų(globėjų) dirba pamaininį darbą;

39.5. mokinių ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikų atostogų metu;

39.6. tėvų(globėjų) atostogų metu;

39.7. kai oro temperatūra yra žemesnė nei minus 20 C arba dėl ekstremalių įvykių;

39.8. jeigu vienam iš tėvų(globėjų) suteikta poilsio diena;

39.9. iki 3 dienų nelaimingų atsitikimų šeimose atvejais;

39.10. neštumo bei gimdymo atostogų vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai metu, bet ne daugiau kaip 10 dienų per mėnesį;

39.11. jeigu abu tėvai(globėjai) turi I ar II grupės neįgalumą ar yra netekę daugiau nei 45-55 procentų darbingumo– pateikiama Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie SADM išduota neįgalumo lygio ar darbingumo lygio pažyma arba pažymėjimas (kopija).;

39.12. Kai šeima augina 5 (penkis) ir daugiau vaikų iki 18 metų arba 24 metų jeigu vaikai mokosi dieninėse bendro lavinimo mokyklose ir kitų tipų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose. Vaikų ir kūdikių namuose bei globos ir vaikų namuose augantys vaikai, kurie išlaikomi valstybės lėšomis ar savivaldybės lėšomis, į vaikų skaičių lengvatai gauti neįtraukiami.

40. Atlyginimas už vaiko išlaikymą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse neskaičiuojamas, jei vaikas auga socialinės rizikos šeimoje, įrašytoje į Vaiko teisių apsaugos skyriaus rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą (socialiniam darbuotojui, dirbančiam su socialinės rizikos šeima, pateikus suderintą su Vaiko teisių apsaugos skyriumi teikimą.

41. Mokestis už vaikų išlaikymą mažinamas 50 procentų jeigu:

41.1. vaikas (vaikai) turi tik vieną iš tėvų (kitas miręs - pateikiama mirties liudijimo kopija; dingęs be žinios - pateikiama teismo sprendimo kopija; atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje - pateikiama teismo sprendimo kopija; vaiko gimimo liudijime nenurodytas tėvas - pateikiama gimimo liudijimo kopija);

41.2. šeima augina tris ir daugiau vaikų (vaikai iki 18 metų ir vyresni iki 24 metų, jei jie mokosi dieninėse visų tipų mokyklose) – pateikiama pažyma iš mokyklos. Vaikų ir kūdikių namuose bei globos ir vaikų namuose augantys vaikai, kurie išlaikomi valstybės lėšomis ar savivaldybės lėšomis, į vaikų skaičių lengvatai gauti neįtraukiami.

41.3. vienas iš tėvų atlieka tikrąją karinę tarnybą ( pateikiama pažyma iš tarnybos vietos);

41.4. vaikas auga moksleivių ar studentų šeimoje, kurioje vienas iš tėvų mokosi Lietuvos Respublikos mokymo įstaigos dieniniame skyriuje; (rugsėjo mėnesį pateikiama pažyma iš mokymo įstaigos apie mokslo tęsimą);

41.5. vaikui nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumas (intelekto, kalbos specifinių pažinimo negalių, kurtumo ir susilpnėjusios klausos, aklumo ir silpnaregystės, regėjimo aštrumas su korekcija 40 procentų, cerebralinio paralyžiaus, elgesio patologijos, fizinių ir judėjimo kompleksinių sutrikimų), pateikiama Neįgalumo ar darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės

ir darbo apsaugos ministerijos (SADM) išduota neįgalumo lygio pažyma (kopija), tačiau ugdomas bendrose grupėse.

42. Tėvams (globėjams) taikoma tik viena lengvata, ją tėvai (globėjai) turi pasirinkti ir nurodyti savo prašyme.

43. Tėvai (globėjai) dokumentus pateikia priimant vaiką į ugdymo įstaigą arba pasikeitus aplinkybėms. Jie atsako už pateikiamų dokumentų teisingumą. Jei tėvai (globėjai) laiku nepateikia reikiamų dokumentų, atlyginimas skaičiuojamas bendrąja tvarka.

## VI. SKYRIUS
## MAISTO TVARKYMO VIETOS ĮRENGIMAS IR ĮRANGOS PRIEŽIŪRA

44. Maisto produktų tiekimas į Lopšelį-darželį, jų laikymas, maisto gaminimas ir maisto tvarkymo įranga turi atitikti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir kitų teisės aktų reikalavimus.

45. Indai ir įrankiai turi būti plaunami, naudojant tik ikimokyklinio ugdymo įstaigoms skirtomis indų plovimo priemonėmis. Naudojami valikliai, dezinfektantai, kiti biocidai turi būti teisės aktų nustatyta tvarka leistini naudoti ikimokyklinio ugdymo įstaigose Lietuvos Respublikoje

46. Langų stiklai, šviestuvai turi būti valomi pagal reikmes, bet ne rečiau kaip du kartus per metus.

47. Atliekos tvarkomos vadovaujantis Atliekų tvarkymo taisyklėmis. Kenkėjų kontrolė ir naikinimas atliekami teisės aktų nustatyta tvarka.

48. Vandens mėginių tyrimai atliekami įstatymų nustatyta tvarka.

49. Kontrolės prietaisai ir įrengimai naudojami, prižiūrimi ir metrologiškai tikrinami vadovaujantis teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

50. Maisto bloko patalpos turi atitikti higienos ir sanitarijos normų reikalavimus, maisto produktai Lopšeliui-darželiui tiekiami ir paruoštas maistas išduodamas per atskirus įėjimus.

## VII. SKYRIUS
## ATSAKINGŲ ASMENŲ UŽ MAITINIMO ORGANIZAVIMĄ FUNKCIJOS

51. **Direktorius:**

51.1. koordinuoja vaikų ir darbuotojų maitinimą;

51.2. vykdo maitinimo tvarkos aprašo vykdymo kontrolę;

51.3. tvirtina perspektyvinius ir savaitės valgiaraščius reikalavimus, gaminio receptūras ir gamybos technologijos aprašymo korteles;

51.4. įsakymu sudaro komisiją vieną kartą ketvirtyje atlikti maisto produktų sandėlyje esančių produktų inventorizaciją.

52. **Maitinimo organizatorius:**

52.1. atsako už vaikų ir darbuotojų maitinimo organizavimo tvarką;

52.2. pildo kasdieninius valgiaraščius reikalavimus, kuriuose nurodo gaminamų patiekalų pavadinimus ir produktų kiekius(g) (vienam vaikui ir bendrą), porcijų svorius vienam vaikui ir porcijų skaičių;

52.3. pildo Darbuotojų maitinimosi tabelį;

52.4. ateinančios dienos valgiaraštį reikalavimą (forma Nr. 299) rašo po einamosios dienos valgiaraščio reikalavimo apskaičiavimo ir ateinančios dienos valgiaraštyje reikalavime apskaičiuoja reikalingus produktų kiekius;

52.5. konkrečios dienos valgiaraštį reikalavimą baigiama skaičiuoti tada, kai kiekvieną rytą 9.00 val. surenkama grupių mokytojų pateikiama informacija, apie lankančių vaikų ir pasirenkamų maitinimų skaičių;

52.6. apskaičiuoja kiek vaikų ir darbuotojų valgys ir duomenis pateikia virėjui;

52.7. surinkus duomenis apie vaikus ir darbuotojus, baigia rašyti valgiaraštį reikalavimą, pateikia jį direktoriui pasirašyti ir tuomet atiduoda jį maisto sandėlio sandėlininkui dėl likusių produktų, einamos dienos patiekalų gaminimui, atidavimo;

52.8. kontroliuoja maisto produktų kokybę, jų laikymo sąlygas, realizacijos terminus, maisto gamybos procesą virtuvėje;

52.9. vykdo maisto paėmimo ir maitinimo organizavimo grupėse priežiūrą. Stebi ir analizuoja maitinimo procesą grupėje, stalų serviravimą, patiekalų pateikimą vaikui, maisto dalinimą vaikui pagal normą;

52.10. savaitės pabaigoje sudaro kitos savaitės valgiaraštį reikalavimą bei atsako už valgiaraščių viešinimą informaciniuose grupių, Lopšelio-darželio stenduose;

52.11 mažesnis ar didesnis produktų kiekis ir išeiga gali būti:

52.11.1. padidėjus ar sumažėjus vaikų skaičiui, sunaudojant visą pakuotę, kurioje produkto negalima palikti;

52.11.2. sunaudojami greitai gendantys produktai, kurių nėra galimybės panaudoti iki realizacijos pabaigos.

52.12. Vaisiai, pieno produktai pagal programą „Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo ugdymo įstaigose“ registruojami Remiamų pieno gaminių ir vaisių suvartojimo registre, informuojant tėvus apie šias programas.

53. **Maisto sandėlio sandėlininkas:**

53.1. priima iš tiekėjų tik kokybiškus, realizacijos laiką atitinkančius produktus ir juos sandėliuoja griežtai vykdydamas higienos normos reikalavimus;

53.2. maisto sąskaitose faktūrose prie produktų pavadinimų užrašo kodus, pateikia jas direktoriui pasirašyti, ir pasirašytas sąskaitas faktūras pateikia įstaigos buhalteriui;

53.3. produktus iš sandėlio išduoda virėjoms kai Maitinimo organizatorius pabaigia pildyti einamos dienos valgiaraštį reikalavimą;

53.4. kasdien vykdo tikslią maisto produktų gavimo ir išlaidų registraciją;

53.5. maisto produktus nurašo kiekvieną dieną pagal tos dienos valgiaraštį reikalavimą;

53.6. mėnesio pabaigoje derina maisto produktų likučius su įstaigos buhalteriu.

**54. Virėjas:**

54.1. atsako už laiku ir kokybiškai pagamintą maistą, higienos ir technologinių gaminimo reikalavimų laikymąsi, virtuvės patalpų švarą ir tvarką;

54.2. pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį reikalavimą analizuoja gaminio receptūras ir gamybos technologijos aprašymo korteles, susipažįsta su ateinančios dienos patiekalų ruošimo technologija;

54.3. pusryčius ruošia pagal vakarykštės dienos vaikų skaičių;

54.4. priima maisto produktus iš maisto sandėlio sandėlininko einamai dienai pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį. Priėmus produktus ir juos patikrinus (pagal svorį) pasirašo valgiaraštyje nurodytoje vietoje;

54.5. atlieka kontrolinius svėrimus;

54.6. atsako už tikslų maisto atidavimą pagal normą. Pasveria porciją vienam vaikui ir apskaičiavus išduoda į grupes atitinkamai pagal grupėse esančių vaikų skaičių;

54.7. maistą į grupes atiduoda tik pagal nustatytą maisto atsiėmimo grafiką;

54.8. matuoja ir fiksuoja patiekalų šiluminio apdorojimo temperatūrą ir neatitikimus registruoja „Šiluminio gaminio apdorojimo ir laikymo registracijos žurnale“

**55. Mokytojai:**

55.1. organizuoja vaikų maitinimo procesą grupėje ir už jį atsako;

55.2. veda vaikų lankomumo ir maitinimosi, pagal pasirinktą maitinimų skaičių, apskaitą. Pildo lopšelio-darželio dienyną.

**56. Mokytojų padėjėjai:**

56.1. atsakingai paruošia patalpą ir indus vaikų maitinimui, po jo - sutvarko;

56.2. pristato šiltą maistą į grupes, laikantis higienos reikalavimų.

57. Darželio tarybos iniciatyva sudaryta komisija, darbo grupė turi teisę juridinių aktų nustatyta tvarka patikrinti virtuvę, maisto produktų sandėlį, maisto gaminimo bloko pagalbines patalpas ir patiekalų gamybos procesą.

## VIII. SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Maitinimo organizatorius supažindina darbuotojus su vaikų maitinimo tvarkos aprašu.

59. Aprašas keičiamas ar naikinamas direktoriaus įsakymu pasikeitus vaikų maitinimą reglamentuojantiems įsakymams, siekiant jį patobulinti, papildyti.

60. Aprašą patvirtina lopšelio-darželio direktorius.

61. Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje skelbiamas Tvarkos aprašas, maisto produktus tiekiantys juridiniai ar fiziniai asmenys, perspektyvinis valgiaraštis.

---

Vaikų maitinimo tvarkos aprašą parengė maitinimo organizatorė Asta Letkauskienė